

כ:

עין משפט  
גר מצוה

א [מ"י פ"א תה"ל קדוש  
החדש ה"ל ג וע"י למ"ת];

רבינו חננאל

[illegible][illegible]

(ז) נראה לז"ל ובט"ו תקפ"ט ו

ארבעה ראשי שנים פרק ראשון ראש השנה

**צדיק** שיהא לילה ויום מן החדש בו. הא דמאיימין על העדים על החדש שלא נראה בזמנו לומר ראינו אע"פ שלא ראו הני מילי קיום שלשים לילה ויום מן החדש:

**הצות** ל"ה איבא בנייהו. פי' בקונטרס שראה ניסודו של רבי  
סעדיה שהלכנה לעולם

לפני חדושה בקרן מזרחית דרומית  
ולתחת חדושה בקרן מערבית  
דרומית וכשהיה בצמורה נראית לבני  
מורה ולא לבני מערב ושהיה  
במערב נראית לבני מערב ולא לבני  
מורה ולכן הלכנו הישנה לבני צבל  
שבמורה כינה מתקפה אלף שש שעות  
ולבני ארץ ישראל הרחוקים מתקפה  
י"ח שעות והחדשה אלף שעות מתקפה  
לבני ארץ ישראל שנמצער כי אם שש  
שעות ולבני צבל הרחוקים מתקפה  
י"ח שעות ולמאן דליף מיום הכפורים  
היום הוכן אחר תחלת הלילה ואם  
נראה היה נחתלת הלילה שזו  
אין מקדשין החדש כיום ולמאן דליף  
מתקפה לא חיישין אלף שעות תראה  
מחלוקות הלילה ואולי לפי שיטת  
הקובעטם שנעמד דלא חיישין כלל  
בבני צבל אלף בבני ארץ ישראל  
לדע"ז דחו בני צבל הישנה בלילה  
מקדשין כ"א את החדש למחרת  
כיום ולא חיישין בני צבל מועין יום  
הכפורים וכל המועדות מחלוק היום  
שלא בני ח"י החדשה לע"פ שהם  
דלא הישנה בלילה וזכו מימה ממאי  
דבבל קפדי ח"י ולא קפדי חבני  
דקדק ועוד משנה אבנא להשתכח  
לעולם לא תראה עוד בתחלת הלילה  
עד שתתחדש שכן סדרה בתחלת  
לילתה יולאה מבזים ונראית בתחלת  
הלילה מעט ושומעם ובלילה אחרון

שְׁבוּהָ מֵעַט יוֹתֵר לִשְׁקוֹעַ וּמוֹסַפָּה בְּכָל לַיְלָה עַד שֶׁתַּחְמֹל וְאִי יוֹאֵלָה בְּתַחֲמֹלָה לַיְלִית וּזְרָחָת עַד לַיְלִית עַד הַיּוֹם וּשְׁקוּפָתָה לְאֹרֶךְ הַבֶּקֶר וְחֶ"כ בְּתַחֲמֹלָה מִתַּחְמֹלָה וּמֵאֵל שְׁבוּהָ לֵאמֹר תַּחֲמֹל מִן הַלַּיְלָה וּמוֹסַפָּתָה בְּכָל לַיְלִית לְהַחֲמִיץ מִתְחַלֵּץ יוֹמֵהּ וְיוֹמֵר עַד סוֹף הַדְּשֵׁן מִן הַשָּׂחָד וּמוֹסַפָּתָה מִן הַלַּיְלָה הָיָה מְשַׁלְּמָה מִן הַיּוֹם בִּין בְּתַחֲמֹלָה הַחֲדָשׁ בִּין כְּסוּפוֹ וְיוֹתֵר הָיָה נִרְחָה לְפָרֶשׁ דְּמִיָּירִי כִּכָּל לְעִינֵי הַמּוֹדֵל דְּלָרִץ שִׁיחָ לַיְלָה וְיוֹם מִן הַחֲדָשׁ שִׁיחָה הַמּוֹדֵל מְבַעֲבֵר שֶׁל עֲשִׂירֹת וְחֲשֵׁבָה כְּבָדָר שִׁיחָ אֵין שְׁלֵשִׁים וְעֵלְיוֹ הֵכֵל מִן הַמּוֹדֵל הַחֲדָשׁ אֲבָל אֵין הַמְּנֵהָ מִן דְּלֹא פִסְקִין מִמּוֹדֵל וְזֶקֶן אֲלֵא כְּסוּעוֹל אַחֵר שְׁמוּנֵה עֶשֶׂר וַיֵּ"א דְּלָרִץ לַיְלָה וְיוֹם מִן הַחֲדָשׁ לְעוֹמֵד לָרִץ שִׁיחָ סָדֵר הַקְּדוּשָׁה לַיְלָה וְיֹאֵל וְזֶה יוֹם וְלַיְלָה הַיּוֹדֵשׁ הֵיךְ הַמּוֹדֵל בְּיוֹם קוֹדֵם חֲמוּת וּקְדוּשָׁהוּ בִּין דְּמִתְקַשֶּׁה לַיְלָה שְׁלֹפְנֵי וְאֵחָס נִעֵל אַחֵר חֲמוּת וְלֹא נִרְאֵהוּ עִינֵי אִין הַחֲדָשׁ מִתְקַשֶּׁה אֲלֵא לְעוֹמֵד לְאֶחָר וְאִין יוֹם אֵין שְׁלֹפְנֵי מִתְקַשֶּׁה עִינֵי וְהֵיכִי דִּלְבּוֹה עַד שְׁמֵלֵי וְלִפְרִיזוֹם זֶה לֹא נִיחָא הֵא דְקִאֲמֵר אִיכָא בִּינְיֵיהּ חֲמוּת לַיְלָה דְּלִיכָא מֵאֵין דְּאֵמֵר שְׁמַשְׁחֶשֶׁה אֵין חֲמִיל יוֹם טוֹב וְרֵאשׁ חֲדָשׁ:

ההסמוכין למעבר ולא בני ככל וכן כל י"ב שעות שאחר שש שעות ה' כבד גדולה היא וגרמית ככל מקום: לדידו שית מדרשה. כמו שפירשתי שהינה כקוף תלמינה ועולם כמרום וכל שמונה עשרה גדולה הימה וגרמית למרחוק: לאנאמי ספדי. אם יאמרו ראו עושהשכמו. למדנו שהיום הולך אחר הלילה לענין המועדות: עושהשכך היום אחר הלילה: היום לילה איכא בנייהו. מאן דילין ולגדריה אם נראית הישנה אפילו בתחילת ליל שלשים שוב אין החתחתות תחילת הלילה שחרי מחמת לילה הראשון של פסח עד יום האחד עשרי פסחים (דף קנ): וזאת לילה ראשון חלות מהם ועומך שם אפילו נראית הישנה בתחילת הלילה מאיימין למחר על העדים ההפוכים משבת: כל פסיקא לקמי שדין. אין אנו תריין להקדים שמהא קדשו ביום דין אם האחד ביום עשרים ותשעה אבל תריין אמר וקבעו יסמן ביום שש שלשים וכן כאלו: למימרא דהמיסר ויפסון וינאלי ויו עשרים ותשעה כאלו שלש שעינתי און אל היום שש

צעות, וזה שאמר ר' וירא כ"ד שעי' מיכסי סיהרא, דבר זה לא נחברר אצלנו פירוט(ג). אמר מר צירך שיהא יום ולילה מן החדש. כמו שאמרנו, כלומר היום צריך להיות כ"ד שעה מן הלכנה החדשה. ברא מנא לו. ר' יוחנן אמר מערב עד

[illegible]

האי מיתחי כשקאר. כשנראית בזמנה ואינן מעדיין הדנה אחרים יש שראוהו וגרסה שעל שקר עברוהו אבל כשלא ראוהו ואמרו ראיתו אין שקר נודע: ויכלא לקפוני. בלא ראיתי ערים כי בקי אני במולדות הלזנה והיוליה וסדר המולות: סוד השיבור. בריחא שניה ברמזים: וולד מורס מלום אן לאמר

חלוס. כך שני זה ודמו בעלמא  
 לומר קודם חלות חלוק מוגדר לאחר  
 חלות: ידע מר. מה חילוק ידע  
 כי פליק רבי ויאל חלוס לחזיוו  
 שבבבל שני דברים שלמד כאן: לריך  
 שיאל לילה ויום מן החדש.  
 הולך אחר הלילה להיות היום מן  
 החדש שהיה זה ליל שלפניו למדנו  
 שאם נראים הלכנה היסנה מהשיטה  
 יום עשרים וחשעה שהוא ליל שלשים  
 אין מקדשין אותו ביום שלשים. וה"ת  
 פשיטא דאין מקדשין שהרי לא תראה  
 החדש ביום שלשים דקרימא על  
 עשרים וארבעה שני מכסי סיהרא  
 כדאמרין לקמן אלתערין למ"ד  
 מחזיקין על העדים שלם החדש שלא  
 נראה בזמנו לקדשו ואשמעין דאם  
 נראים היסנה בלילה אין מחזיקין  
 שהרי הכל ראו שהלילה מן החדש  
 שעבר: וזו שאמר **אכלא אכזה דר'**  
**שמלא**: לפני שמואל ולא ידע הפרשה  
 מה חילוק בין גולד קודם חלות לגולד  
 לאחר חלות אין מפרשה לכס: **מחשכין**.  
 את מוגד הלכנה: גולד קודם חלות.  
 היום בדיוע שגראה היום קודם  
 שהשקע חשמה שאין הלכנה מתחכה.  
 מנני א"י ששם במערב (א) אלא  
 שש שעות אחר חדושה מתוך קוטעה  
 שהלכנה לעולם בשש שעות אלא  
 חדושה בקרן מערכית דרומית וגראת  
 לבס: **האן חולד חולד אחר חלות**.

יצידוע שלא יראה היום שהיא קטנה כל שש שעות ונעלמת מעין: כל: **למאי נפקא מינה**. למתקשר היות על פי עדים אנו מקדשין: **ללאכחשוש סבירי**. כדי נולד אחר היות ואמריו הדשה לפני שסיעתו ההמה רמי לקדשו היום עדי שקר הם: **כ"ד שש מן המס** **סבירא**. סמוך למחשבו מלפניו ומאחריו היא מתקשה מן העין ממול קוטנה שש שעות לפני הדשה ושש שעות לאחר הדשה ונעלמת ממול אדם קודם לכן ולאחר מכאן שמים עשרה שעות שהיא במורה נראית לפני מורה ולא לפני מורה סמוך קוטנה וכשהיא במורה נגראית לפני מערב ולא לפני מורה והיא לעולם לפני הדשה בקרן מורחית דרומית ולאחר הדשה בקרן מערבית דרומית כך ראוי שיצידוע של רבי עקיבה ז"ל הילכן כשהישנה מתקשה במורה ראוי להדשה נראית לפני מורה עדי כ"ד שעות ושמחמסה מנני מערב ואין הדשה נראית לען כ"ד שעות: **לרידן**. לבבל דקיימין במורה: **משכספי שים משטיקא**. ולא יומר. מה טעם מפני שהלכנו השנה

המחשבה היא עומדת בקרן דרומית מערבית ורוואן אומה בני א"י שעות הרי שמחשבה החדשה מבני צבל י"ח שעות ולאחר י"ח שעות פשטי שלכסף שז נרואה לבני מערב: וסמינר מנסיא. כמו ששמועל של יבנה מחזק קוטנה לני נרואה במערב חלל קודם לכל שבו וההשדה בקרן עשרים ארבע שעות שער הערוד: עד ערב יום האחד ועשרים בערב. למדנו י"ח המועד בערב הרי יום הכפורים הולך אחר תחילת הלילה דכבי מערב עד ערב מתקדם ביום שלשים. ולמחר יליף ממחרת חלל יום הולך אחר תשרי אחרת מלך ראש וצבדל שני יאכל חזק כדמחזיקין בשליה הפסח השמיני בארבעה עשר שהמנה אכלת עמו חובת הלוידי ומר ראינוהו אם לריבין אלו לקדשו ביום שלשים להרחיק יום נסח או קרובת צ"ד ליום שלשים של אדר ושל חלול ממחרת ספק נעשהו יום טוב שני ביום ט"ז מספק שמה עיבור צ"ד את האדר כו'. ציחוחא כלומר אשתיין רב מחמן הכי: לנאח חסרו לנא. שבו והבעו רב ראש השנה וכו לענין יסור דלחא חסור לשב:.

**תרי**  
משקיעת החמה אתה מונה ללבנה, אמר ר' סימון והיו לאותות ולמועדים, על ידי זה יוצא וזה נכנס. אמר ר' יוחנן ויהי ערב ויהי בקר יום אחד, ריש לקיש אמר החדש הזה נגמר הזה היום. (2) ויהי היום ולא חשבו לו דרוש לביש אדריש לביש. כל פסיה ללבוש

ה. גמלא דל"י מי דידי דלא תקשה לן חדריל אדריל וכוונת רבינו בזה דדרשה שאמר בירושלמי חליבו בזה חמשת דורות.

## מסורת הש"ס

(א) | בכורות | כח: |  
(ב) | כשאלתם | ליחא: |  
(ג) | כשאלתם | ליחא | לשבט  
| וכן | נראה | מפרש"י | ד"ה  
| דלמא | ויכ"כ | רש"י | לקמן | כח:  
| ד"ה | פירין: | (ד) | רש"י | ופ"ח:

ורה אור השלב

1. שבת שקתן הוא לכם וענייתם את נפשתיכם בחשעה לחדש כערב מערב עד ערב תשבתו שבתכם: ויקרא כג לב

2. בראשן בארבעה עשר יום שלחש ערב ותאכלו מצת עד יום האחד ועשרים לחדש בערב: שמות יב יח

## הגהות הב"ח

(ב) ישי"ד ד"ה נולד קודם  
 כי שהם נמצאו מתוך  
 קוטנה אלא שש שעות  
 אחר חדושה שהלכנו  
 למול:

גליון הש"ס

גם' לאבחרש סחרי. עין  
לקמן כד ע"ב תד"ה  
באשר:

בינו חננאל (הפסוק)

[illegible]

דריל ודרשה דיין אליכיה הכל